

[Niels Helveg Petersen.]

ikke, kan begivenhederne i Czekoslovakiet starte en bølge af forholdsregler i øst og vest, som både ville vanskeliggøre frihedsbevægelsen i Czekoslovakiet og skade mulighederne for fremtidig afspænding.

Det radikale venstre vil stærkt opfordre regeringen til at arbejde for, at der ikke udvikler sig en situation, hvor de kræfter, der modvirker europæisk afspænding, henter næring af hinandens fejltagelser.

Vietnamkrigen raser videre med ufor mindsket styrke under enorme omkostninger i menneskeliv, menneskelighed og under et utåleligt tab af politiske muligheder for fredeliggørelse af forholdet mellem verdens mægtigste nationer. Det radikale venstre er uden reservationer af den opfattelse, at det tilkommer USA at tage skridt til en betingelsesløs standsning af bombardementerne som en nødvendig forudsætning for, at realitetsforhandlinger kan blive mulige. Realitetsforhandlinger, hvor begge parter må være villige til at gøre indrømmelser, kan kun komme i stand, hvis denne forudsætning er opfyldt. Verden venter et sådant skridt fra USA's side.

Vietnam er desværre ikke det eneste sted, hvor krigstilstand hersker. Borgerkrigen i Nigeria føres med et had og en vildskab, som daglig koster flere tusinde menneskeliv. FN's medlemsstater viser i denne konflikt endnu en gang, at de ikke har en sådan tillid til verdensorganisationen, at denne kan komme til at udføre sit arbejde i fredens tjeneste. Efter at Organisationen for afrikansk Enhed tilsyneladende helt har måttet opgive at ændre situationen til det bedre, har borgerkrigen i Nigeria passeret det punkt, hvor de afrikanske stater med rette kan hævde, at den kun er et afrikansk anliggende, og derfor må ingen muligheder være uforsøgt for at finde et grundlag for sagens behandling i FN. Endnu har et sådant grundlag ikke kunnet findes, men bestræbelserne må ikke ophøre.

Den humanitære bistand må udbygges så stærkt som muligt, men det må ikke glemmes, at kun politiske løsninger på stridens politiske problemer kan bringe varig lindring af de lidelser, krigen bringer, og det første led i en politisk løsning burde være, at stormagterne — først og fremmest Sovjetunionen og England — ophører med

at forsyne parterne med våben. Selv et så beskedent krav har ikke hidtil kunnet opfyldes.

Situationen i Mellemøsten viser stadig ikke tegn på bedring. Sammen med besættelsen af Czekoslovakiet og dens følger, den fortsatte undertrykkelse af elementære menneskerettigheder i Grækenland og Portugal, krigene i Vietnam og Nigeria giver dette anledning til en pessimistisk bedømmelse af den internationale situation og af FN's øjeblikkelige muligheder for at opfylde sit formål, som er at skabe et internationalt forhandlingsforum for fredelig løsning af internationale konflikter og opbygningen af en international retsorden. Man forstår til fulde den pessimisme, der så stærkt er kommet til udtryk i generalsekretær U Thants udtalelser i den senere tid. På trods af tilbageslag i Europa og andre steder står imidlertid kun én mulighed åben for dansk udenrigspolitik: fortsat energisk og målbevidst arbejde for at dreje udviklingen i en bedre retning, bort fra krig, oprustning og undertrykkelse, henimod fredeliggørelse og respekt for menneskerettigheder.

Jeg skal ikke gøre mange bemærkninger om Danmarks forhold til NATO. Snart bliver der lejlighed til at drøfte vore sikkerhedspolitiske problemer, bl. a. på baggrund af den udsendte gråbog om Danmarks sikkerhedspolitik. Jeg skal dog om NATO gøre den bemærkning, at det radikale venstre lægger helt afgørende vægt på, at Danmark efter august 1969 bevarer den udenrigspolitiske handlefrihed, vi fra dette tidspunkt vil få i kraft af den 1-årige opsigelsesmulighed. Skulle et krav om forlængelse af traktaten rejse sig og vinde tilslutning, vil det være nødvendigt, at befolkningen høres. Vi ser frem til resultaterne i forårets løb af de sikkerhedspolitiske undersøgelser, der foregår i regeringen, og forventer, at der derigennem tilvejebringes et materiale til diskussion af dansk sikkerhedspolitik, der kan løfte denne debat ud af gamle problemstillinger og ind i en global sammenhæng, hvor den rettelig hører hjemme.

Den markedspolitiske situation har ikke ændret sig, siden folketinget sidst diskuterede dette problem. Vejen til fællesmarkedet er stadig lige lukket. Et fornyet fransk veto har vakt skuffelse, men ikke overraskelse. Nyt er det imidlertid, at den